

Висновок № 47

Щодо випуску № 14 телепередачі «Таємниці ДНК» на телеканалі СТБ

м. Київ

20 вересня 2021 р.

I. Зміст скарги

1. До Незалежної медійної ради надійшло звернення від п. Наталії Лесик з приводу того, що у випуску № 14 телепередачі «Таємниці ДНК» від 27 жовтня 2020 р. на телеканалі СТБ міститься інформація, яка ідентифікує її, хоч і не безпосередньо, як матір Фінтотвіджі Едуарда, сироти. Учасі в зніманні телепередачі вона не брала. Факт материнства у зверненні заперечується, і на підтвердження таких заперечень вказано про наявність експертизи ДНК.

Пані Лесик надіслала відео відповідного випуску передачі та просила розглянути цей випуск на предмет порушень законодавства, а також базових професійних стандартів журналістики та журналістської етики.

2. 8 липня 2021 р. Рада взяла до розгляду вказану скаргу згідно з п. 12 Положення про Незалежну медійну раду з огляду на важливість розвитку практики збалансування права конкретної особи на невтручання в її приватне життя та права медіа поширювати інформацію.

3. У цьому випуску телепередачі героєм виступає Едуард Фінтотвіджа, що шукає своїх батьків, оскільки не знає ні імені, яке йому дали після народження, ні дати появи на світ, ані хоча б когось із біологічних батьків. Він проходить декілька тестів ДНК, в передачі аналізуються різні варіанти його походження, і, зрештою, стверджується, що, згідно з тестом ДНК, Едуард є сином «пані Наталі» з імовірністю 99,9%. Матеріал для дослідження з боку п. Наталі нібито надала її дочка.

4. У скарзі стверджується, що завдяки оприлюдненню в цьому випуску телепередачі такої сукупності відомостей Н. Лесик можна ідентифікувати як нібито матір Е. Фінтотвіджі, в передачі — «пані Наталю»:

— зображення могили матері Н. Лесик (прізвище на хресті на відео затерто, але видно роки життя на табличці й таблички на сусідніх могилах);

— вказівка на гендерний склад дітей п. Ганни (матері Н. Лесик);

— дистанційна участь у випуску передачі її двоюрідної сестри;

— оприлюднення в цьому випуску передачі голосу Н. Лесик і телефонного діалогу журналістів з нею, записаного на диктофон (стверджується, що згоди на такий запис і оприлюднення вона не давала).

Заявлено, що внаслідок виходу такої телепередачі в Н. Лесик значно погіршилися стосунки з родичами (зокрема, з чоловіком), які ідентифікували її як нібито матір Едуарда.

5. Відеозаписи передачі були розміщені на сайті телеканалу та на платформі Youtube, але згодом їх видалили, хоча Н. Лесик стверджує, що це відбулося не з її ініціативи, а зробив сам телеканал.

6. Незалежна медійна рада зверталася до редакцій телеканалу СТБ та телепередачі «Темниці ДНК» з приводу запису та оприлюднення в ефірі телефонної розмови з Н. Лесик, як стверджується, без її згоди, але відповіді не надійшло. Рада вважає це підтвердженням позиції Н. Лесик з приводу того, що її згоди на такі дії отримано не було.

II. Регулювання

1. Конституція України

Стаття 32. Ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України

Не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Стаття 34. Кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань

Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати й поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб — на свій вибір.

Здійснення цих прав може бути обмежене законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету й неупередженості правосуддя.

2. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (Європейська конвенція з прав людини)

Стаття 8. Право на повагу до приватного і сімейного життя

1. Кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції.

2. Органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у

демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

Стаття 10. Свобода вираження поглядів

1. Кожен має право на свободу вираження поглядів. Це право включає свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів. Ця стаття не перешкоджає державам вимагати ліцензування діяльності радіомовних, телевізійних або кінематографічних підприємств.

2. Здійснення цих свобод, оскільки воно пов'язане з обов'язками і відповідальністю, може підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету і безсторонності суду.

3. Закон України «Про телебачення і радіомовлення» (в редакції 2006 р.)

Стаття 6. Неприпустимість зловживання свободою діяльності телерадіоорганізацій

2. Не допускається використання телерадіоорганізацій для...

поширення інформації, яка порушує законні права та інтереси фізичних і юридичних осіб...

Стаття 59. Обов'язки телерадіоорганізації

1. Телерадіоорганізація зобов'язана...

и) не розголошувати інформацію про приватне життя громадянина без його згоди, якщо ця інформація не є суспільно необхідною.

4. Закон України «Про захист персональних даних»

Стаття 2. Визначення термінів

Згода суб'єкта персональних даних — добровільне волевиявлення фізичної особи (за умови її поінформованості) щодо надання дозволу на обробку її персональних даних відповідно до сформульованої мети їх обробки, висловлене в письмовій формі або у формі, що дає змогу зробити висновок про надання згоди.

[...]

Обробка персональних даних — будь-яка дія або сукупність дій, таких як збирання, реєстрація, накопичення, зберігання, адаптування, зміна, поновлення, використання і поширення (розповсюдження, реалізація, передача), знеособлення, знищення

персональних даних, у тому числі з використанням інформаційних (автоматизованих) систем;

персональні дані — відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована...

Стаття 5. Об'єкти захисту

2. Персональні дані можуть бути віднесені до конфіденційної інформації про особу законом або відповідною особою.

Стаття 6. Загальні вимоги до обробки персональних даних

5. Обробка персональних даних здійснюється для конкретних і законних цілей, визначених за згодою суб'єкта персональних даних, або у випадках, передбачених законами України, у порядку, встановленому законодавством.

6. Не допускається обробка даних про фізичну особу, які є конфіденційною інформацією, без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Стаття 7. Особливі вимоги до обробки персональних даних

1. Забороняється обробка персональних даних про расове або етнічне походження, політичні, релігійні або світоглядні переконання, членство в політичних партіях та професійних спілках, засудження до кримінального покарання, а також даних, що стосуються здоров'я, статевого життя, біометричних або генетичних даних.

2. Положення частини першої цієї статті не застосовується, якщо обробка персональних даних:

1) здійснюється за умови надання суб'єктом персональних даних однозначної згоди на обробку таких даних;

2) необхідна для здійснення прав та виконання обов'язків володільця у сфері трудових правовідносин відповідно до закону із забезпеченням відповідного захисту;

3) необхідна для захисту життєво важливих інтересів суб'єкта персональних даних або іншої особи у разі недієздатності або обмеження цивільної дієздатності суб'єкта персональних даних;

4) здійснюється із забезпеченням відповідного захисту релігійною організацією, громадською організацією світоглядної спрямованості, політичною партією або професійною спілкою...

5) необхідна для обґрунтування, задоволення або захисту правової вимоги;

б) необхідна в цілях охорони здоров'я, встановлення медичного діагнозу, для забезпечення піклування чи лікування або надання медичних послуг, функціонування електронної системи охорони здоров'я за умови, що такі дані обробляються медичним працівником або іншою особою закладу охорони здоров'я чи фізичною особою — підприємцем, яка одержала ліцензію на провадження господарської діяльності з

медичної практики, та її працівниками, на яких покладено обов'язки щодо забезпечення захисту персональних даних та на яких поширюється дія законодавства про лікарську таємницю, працівниками центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення, на яких покладено обов'язки щодо забезпечення захисту персональних даних;

б¹) необхідна в цілях забезпечення ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів...

7) стосується вироків суду, виконання завдань оперативно-розшукової чи контррозвідувальної діяльності, боротьби з тероризмом та здійснюється державним органом в межах його повноважень, визначених законом;

8) стосується даних, які були явно оприлюднені суб'єктом персональних даних.

Стаття 14. Поширення персональних даних

1. Поширення персональних даних передбачає дії щодо передачі відомостей про фізичну особу за згодою суб'єкта персональних даних.

2. Поширення персональних даних без згоди суб'єкта персональних даних або уповноваженої ним особи дозволяється у випадках, визначених законом, і лише (якщо це необхідно) в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Стаття 25. Обмеження дії цього Закону

2. Дозволяється обробка персональних даних без застосування положень цього Закону, якщо така обробка здійснюється:

1) фізичною особою виключно для особистих чи побутових потреб;

2) виключно для журналістських та творчих цілей, за умови забезпечення балансу між правом на повагу до особистого життя та правом на свободу вираження поглядів.

5. Закон України «Про інформацію» (в редакції 2011 р.)

Стаття 1. Визначення термінів

Інформація — будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді.

Стаття 11. Інформація про фізичну особу

1. Інформація про фізичну особу (персональні дані) — відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована.

2. Не допускаються збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини.

Стаття 21. Інформація з обмеженим доступом

1. Інформацією з обмеженим доступом є конфіденційна, таємна та службова інформація.
2. Конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом.

Відносини, пов'язані з правовим режимом конфіденційної інформації, регулюються законом.

Стаття 29. Поширення суспільно необхідної інформації

1. Інформація з обмеженим доступом може бути поширена, якщо вона є суспільно необхідною, тобто є предметом суспільного інтересу, і право громадськості знати цю інформацію переважає потенційну шкоду від її поширення.
2. Предметом суспільного інтересу вважається інформація, яка свідчить про загрозу державному суверенітету, територіальній цілісності України; забезпечує реалізацію конституційних прав, свобод і обов'язків; свідчить про можливість порушення прав людини, введення громадськості в оману, шкідливі екологічні та інші негативні наслідки діяльності (бездіяльності) фізичних або юридичних осіб тощо

6. Цивільний кодекс України

Стаття 291. Право на сім'ю

3. Фізична особа має право на підтримання зв'язків з членами своєї сім'ї та родичами незалежно від того, де вона перебуває.
4. Ніхто не має права втручатись у сімейне життя фізичної особи, крім випадків, передбачених [Конституцією України](#).

Стаття 306. Право на таємницю кореспонденції

1. Фізична особа має право на таємницю листування, телеграм, телефонних розмов, телеграфних повідомлень та інших видів кореспонденції.

Листи, телеграми тощо є власністю адресата.

2. Листи, телеграми та інші види кореспонденції можуть використовуватися, зокрема шляхом опублікування, лише за згодою особи, яка направила їх, та адресата.

7. Кодекс етики українського журналіста (редакція 2013 р.)

3. Журналіст має з повагою ставитися до приватного життя людини. При цьому не виключається його право на журналістське розслідування, пов'язане з тими або іншими подіями і фактами, якщо суспільна значущість інформації, яка збирається і поширюється журналістом, є вищою, ніж приватні інтереси особи.

13. Журналіст не повинен використовувати незаконні методи отримання інформації. Журналіст при зборі інформації діє в правовому полі України і може вдатися до будь-яких законних, у тому числі судових, процедур проти осіб, які перешкоджають йому в

зборі інформації. Використання негласних прийомів збирання новин допускається лише тоді, коли це необхідно для забезпечення достовірності або точності матеріалу. Такі прийоми можуть бути виправдані лише в разі, коли іншими способами зібрати інформацію неможливо.

8. Редакційний статут ТзОВ «Телеканал СТБ» (затв. комітетом учасників 18.01.18)

III. Загальні вимоги до створення та поширення інформації телеканалом СТБ

3.7. Телеканал СТБ не має права розголошувати інформацію про приватне життя громадянина без його усної або письмової згоди (у т.ч. поширювати аудіовізуальну інформацію), за винятком випадків, якщо така інформація: безпосередньо чи потенційно є суспільно важливою, викликала чи безперечно може викликати суспільну дискусію, впливає чи може впливати на формування суспільної думки з будь-якого питання.

IV. Права та обов'язки журналістів при зборі, обробці та розповсюдженні інформації

4.2. Журналіст має поважати гідність людини, її право на приватне життя.

VII. Вимоги до розповсюдження конфіденційної інформації

7.1. Не допускається поширення в ефірі телеканалу СТБ відомостей, які, у відповідності до чинного законодавства, становлять державну таємницю або поширення яких прямо обмежене чи заборонене.

9. Декларація щодо засобів масової інформації та прав людини (затв. Резолюцією Парламентської асамблеї РЄ 428 (1970), 23.01.1970)

C. Засоби щодо захисту особи від втручання в її право на приватність

15. Існує сфера, в якій реалізація права на свободу інформації та свободу вираження можуть вступати в конфлікт із правом на приватність, захищеним ст. 8 Конвенції про захист прав людини. Реалізація першого права не має вести до припинення існування другого з них.

21. Право на приватність, передбачене ст. 8 Конвенції про захист прав людини, повинне захищати особу не лише від втручання суб'єктів владних повноважень, але й від втручання приватних осіб чи структур, включно з медіа. Законодавства країн мають містити положення, що гарантують такий захист.

III. Оцінювання дотримання телеканалом стандартів журналістики та правових вимог у сфері свободи вираження поглядів

1. За цією скаргою предметом розгляду є телепередача, яка поєднує в собі елементи шоу й журналістського розслідування. Медійна рада звертає увагу, що свобода діяльності медіа, зокрема телерадіоорганізацій, є широкою, але її реалізація має відбуватися з дотриманням прав, свобод та інтересів інших фігурантів телепередачі.

2. У цій телепередачі колишній вихованець дитячого будинку шукає своїх біологічних батьків. Порушену тему не можна не вважати суспільно важливою. Кожен громадянин має право на сім'ю та на підтримання зв'язків з родичами, що гарантовано цивільним законодавством. Це право очевидно охоплює й можливість шукати своїх родичів, зв'язки з якими втрачено з об'єктивних чи суб'єктивних причин, і в зазначеному

випадку телеканал сприяє громадянину в реалізації такого права. Зі змісту цієї телепередачі вбачається, що Е. Фінтотвіджа не заперечує проти розкриття своєї особи в ефірі.

3. Зважаючи на сферу компетенції Незалежної медійної ради та межі її повноважень (пп. 1 і 2 [Положення](#) про НМР), а також на той факт, що в цій справі фігурують два висновки експертизи ДНК із протилежними результатами, Рада не бере на себе функції визначати, який з результатів експертизи є вартим довіри, а який — ні. Тобто Незалежна медійна рада не оцінює в цьому висновку питання правдивості / неправдивості інформації про те, що Едуард Фінтотвіджа є сином Наталі Лесик.

Але, готуючи відповідну передачу до виходу в ефір, телеканал явно вважав, що дані про такий біологічний зв'язок є підтвердженими й достовірними, тому виходив з цієї позиції, вибудовуючи зміст телепередачі. Зважаючи на це, Рада має оцінити, чи телеканал не порушив права на приватність фізичної особи.

4. Поряд із правами ініціатора розшуку право на приватність особи, яку розшукують за допомогою такої телепередачі, є окремим важливим аспектом. Особа з різних причин може не бажати комунікувати як з тим, хто її (або вважає, що саме її) розшукує, так і з медійниками, а також заперечувати проти розголошення її даних в ефірі телеканалу.

Розглядаючи цю дилему поки що абстрактно, Рада бере до уваги таке. Очевидно, що неможливо змусити когось воз'єднатися з родичами суто через розголошення про нього інформації в медіа. Водночас розшифрування геному людини, та, відповідно, цілий комерційний сектор, який динамічно розвивається і дозволяє за доступні гроші зробити той чи інший ДНК-тест, не дає можливості повністю приховати біологічну інформацію, адже певними сегментами ДНК володіють двоє і більше споріднених осіб. Саме це дозволяє відновити втрачені зв'язки, почасти понад кілька поколінь тому, але й саме це суттєво ускладнює збереження конфіденційності інформації про особу. Ба більше, в довгостроковій перспективі ризик розкриття в медіа особи матері / батька, які віддали дитину до дитбудинку (на всиновлення), може призвести й до непрогнозованої реакції таких потенційних батьків. Зважаючи на розвиток і набуття популярності генетичних досліджень родоводу серед пересічних громадян, оприлюднення в медіа даних про батьківство / материнство потенційно ставить під удар донорство яйцеклітин та інші подібні технології. Переважаючого суспільного інтересу в розкритті в медіа конкретної особи, що приховала материнство або батьківство, не вбачається. Хоча сама методика пошуку, без розголошення даних розшукуваної особи в медіа, може допомогти іншим людям.

З огляду на це Незалежна медійна рада вважає, що розголошення в медіа відомостей про материнство / батьківство без згоди особи не може бути виправдане правами того, хто шукає власних батьків.

Зазвичай дія Закону України «Про захист персональних даних» не поширюється на журналістську діяльність, у його тексті закладено відповідний імунітет. Однак, зважаючи на констатовану вище відсутність переважючого суспільного інтересу в розкритті особи, яку розшукують, і те, що телепередачу цілком реально випустити, розповівши історію пошуку батьків, але без розкриття їхніх осіб, у нашому випадку медіа має втрачати спеціальний імунітет, передбачений п. 2 ч. 2 ст. 25 ЗУ «Про захист персональних даних» і дія вказаного Закону поширюється на відповідний контент.

5. У практиці Європейського суду з прав людини чи не єдина справа з подібною фабулою — [рішення](#) справі «Кудерк і Ашетт Філіпаччі й к. проти Франції» (Couderc et Hachette Filippacchi Associés) від 10.11.15, яка стосувалася розголошення в медіа інформації про позашлюбного сина князя Монако Альберта Грімальді, внаслідок чого воно зазнало санкцій. Європейський суд встановив порушення ст. 10 Конвенції з боку держави, але він указує на те, що в цій справі сам факт існування такої дитини вже виходив за межі приватної сфери життя князя, зважаючи на спадковий характер князівської влади (п. 126 рішення). Тобто в зазначеній справі необхідно було брати до уваги потенційну можливість заявлення прав на трон таким нащадком. Ця справа та рішення суду в ній є особливим випадком. На нашу думку, це рішення Європейського суду не може слугувати прецедентом для тих випадків, у яких не залучені публічні особи, зокрема для цього контенту телеканалу СТБ.

6. Власне, в цій телепередачі канал свідомо намагався не розкривати особи пані Лесик, про що свідчить, зокрема, те, що її прізвище жодного разу не називається, прізвище її матері на табличці на могильному пам'ятнику також приховується на відео, не демонструється її зображень та ін. Тобто телеканал намагався діяти в межах правового поля, й Незалежній медійній раді далі належить оцінити те, наскільки якісно це вдалося зробити (забезпечити нерозкриття особи п. Лесик), чи вдалося знайти баланс між свободою медіа, правом п. Фінтотвіджі на сім'ю з одного боку та правом Н. Лесик на невтручання в її приватне життя з іншого. Водночас ми беремо до уваги, що телеканал виходив з переконання в достовірності даних про материнство Н. Лесик відносно Е. Фінтотвіджі, обґрунтованість такого переконання Радою не оцінюється, що роз'яснено в п. 3 вище.

7. Розкрити особу громадянина в медіа найпростіше, оприлюднивши його прізвище та ім'я або зображення, але редакції медіа мають розуміти, що це далеко не єдині способи розкриття. Одразу кілька законів визначають персональні дані як відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або **може бути конкретно ідентифікована**. Абсолютно ясно, що вказати на особу можна як безпосередньо, так і навівши кілька її ознак, які в поєднанні дозволяють ідентифікувати цю особу тим, хто її знає.

Закон України «Про захист персональних даних» у питанні їхнього поширення (ст. 14) не встановлює якої-небудь мінімальної кількості суб'єктів, до яких мали б потрапити персональні дані без належних на те правових підстав, щоб таке поширення вважалось порушенням. Тобто відповідним порушенням є надання доступу чи ознайомлення з персональними даними навіть однієї сторонньої особи без належних правових підстав. Також очевидно, що ідентифікувати особу за певним поєднанням ознак зазвичай може вже не будь-хто, а саме ті, хто її хоча б трохи знає. Це коло знайомих може бути більшим або меншим, залежно від характеру поширеної інформації про ознаки особи та кола її спілкування й соціальної активності, але однаково це може становити втручання в приватне життя особи.

У своєму зверненні до НМР Н. Лесик зазначає, що про вихід телепередачі їй повідомила дочка, після чого вони з чоловіком її переглянули. Але надалі її знайомі почали запитувати в неї про цю передачу, тобто впізнали в представленій там матері Едуарда саме Н. Лесик.

8. Потенційно фрагментами телепередачі, що ідентифікують Н. Лесик, є такі:

8.1. Зображення могили матері Н. Лесик (після 42-ї хв.). На надгробковій присвище та верхня частина обличчя у відео були розмиті, але помітними є ім'я та по батькові, дати народження і смерті, сусідні могили. А після 43-ї хв. передачі навіть добре видно присвища на надгробках у сусідньому ряду. Після 53-ї хв. демонструється також і вхід до відповідного сільського цвинтаря та сусідні могили вже з іншого боку від могили матері, що для маленької громади означає повну ідентифікацію особи.

З огляду на на викладене вище Незалежна медійна рада вважає, що такі фрагменти відео дозволяють односельцям ідентифікувати, кому належить могила, про яку йдеться, а отже — й дочку похованої.

8.2. Участь у телепередачі двоюрідної сестри Н. Лесик — після 44-ї хв. На відео видно її зображення, титровано її присвище та ім'я, вона повідомляє про природу свого родинного зв'язку з «пані Ганною», що дозволяє знайомим ідентифікувати за нею й Наталю Лесик.

8.3. Демонстрація в ефірі аудіозапису телефонної розмови з Н. Лесик (після 45-ї хв.). Голос на аудіо не був спотворений для анонімізації. Вважаємо, що завдяки цьому особи, які добре знають Наталю Лесик, також можуть її ідентифікувати й припустити, що саме вона мати Едуарда. Правомірність такого оприлюднення запису розглянуто нижче.

8.4. У телепередачі повідомляється чимало інформації про родичів Н. Лесик (43-тя — 46-та хв.), а саме ім'я матері разом з роками її життя, наявність недієздатного брата, вік та ім'я доньки. Також повідомляється ім'я пані Лесик — Наталя, приблизний район проживання її матері. В сукупності це дозволяє ідентифікувати вказану особу колегам по роботі, родичам, знайомим, односельцям.

Інформація, надана двоюрідною сестрою хоч і стосується обставин її приватного життя, проте також зачіпає інтереси третьої особи — скаржниці. Розкриття такої інформації потребує згоди скаржниці, чого, очевидно, не було зроблено.

9. З огляду на викладене в попередньому пункті Незалежна медійна рада вважає, що телеканал СТБ не забезпечив достатнього рівня знеособлення даних і порушив:

- п. «и» ч. 1 ст. 59 ЗУ «Про телебачення і радіомовлення»;
- ст. 14 ЗУ «Про захист персональних даних»;
- п. 3 Кодексу етики українського журналіста.

Звертаємо також увагу на те, що повідомлення певної інформації про особу її знайомим може виявитися для неї навіть травматичнішим, ніж повідомлення цієї ж інформації незнайомим з нею людям.

10. Повідомлення про народження дитини поза шлюбом є інформацією про статеве життя матері дитини, тому вказана інформація підпадає під дію ст. 7 ЗУ «Про захист персональних даних». Ця телепередача фактично містить таку інформацію, незважаючи на жорсткіші вимоги захисту даних про статеве життя особи. Підстав для обробки персональних даних, перелічених у ч. 2 ст. 7, в розглядуваній ситуації не вбачається, тому телеканал порушив також і ч. 1 ст. 7 вищезгаданого Закону.

11. Рада не надає оцінки дотриманню телеканалом СТБ вимог пп. 3.7., 4.2. та 7.1. його редакційного статуту з огляду на розмитість формулювання в них підстав для поширення каналом інформації про приватне життя людини: «може викликати суспільну дискусію, впливає чи може впливати на формування суспільної думки з будь-якого питання». Медійна рада звертає увагу, що наявність суспільної дискусії чи формування суспільної думки, які можуть бути викликані банальною цікавістю аудиторії до пліток або сімейних скандалів, не рівноцінні наявності суспільного інтересу в поширенні певної

інформації. Умовою поширення конфіденційної інформації є та обставина, що «право громадськості знати цю інформацію переважає потенційну шкоду від її поширення» (ч. 1 ст. 29 ЗУ «Про інформацію»). На думку Ради, положення пп. 3.7. цього статуту потребують удосконалення.

12. Окремо Незалежна медійна рада звертає увагу на те, що пані Лесик стверджує про запис та оприлюднення в ефірі телепередачі телефонної розмови з нею без її згоди. Редакції телеканалу та передачі не спростували цього твердження після звернення по уточненню від ради.

Зважаючи на вимоги чч. 1 і 2 ст. 306 Цивільного кодексу, телеканал мав би запитати згоди на запис та оприлюднення телефонної розмови. Водночас у самій телепередачі, як було встановлено вище в цьому висновку, телеканал, у супереч його намаганням щодо анонімізації, фактично розкрив особу Н. Лесик як нібито біологічну матір Е. Фінтотвіджі для досить широкого кола людей. Н. Лесик у телефонній розмові лише заперечувала своє материнство, просила дати їй спокій і не розкривала суттєвих деталей власного життя, тому не вбачається нагальної потреби в оприлюдненні вказаного запису телефонної розмови для забезпечення достовірності або точності матеріалу. Тобто було порушене і право Н. Лесик на таємницю кореспонденції (п. 13 Кодексу етики українського журналіста, ст. 306 ЦКУ).

IV. Висновки

Незалежна медійна рада вважає, що телеканал СТБ у випуску № 14 своєї передачі «Таємниці ДНК» (другий сезон, 27 жовтня 2020 р.) порушив п. «и» ч. 1 ст. 59 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», ст.ст. 7 і 14 Закону України «Про захист персональних даних», чч. 1 і 2 ст. 306 Цивільного кодексу України, пп. 3 і 13 Кодексу етики українського журналіста. Рада не оцінює достовірності або ж недостовірності інформації, поданої в телепередачі як результат експертизи ДНК.

Результати голосування: «За» – 11;
«Проти» – 0;
«Утримуюсь» – 0.

Голова Незалежної медійної ради

А. Черевко

Секретар Незалежної медійної ради

О. Голуб

Секретар Незалежної медійної ради

П. Моїсєєв